

SODELOBR@LNICA

Razredni pouk

ZBIRNIK STRATEGIJ DELA S KNJIŽEVNIM BESEDILOM

Pripravila in zbrala: Nina Novak

Nina.novak@zrss.si

Gradiva vseh Sodelobr@lnic so dostopna v spletni učilnici:

<https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=10021>

(Nelektolirano gradivo)

VODENI DOMIŠLJIJSKI BINOM

- Vzamemo dve škatlici s pokrovom in v vsako na dno prilepimo besedo: npr. OČI in ŠKRAT. Škatlico si učenci podajajo, odprejo pokrov, tiho preberejo in si besedo zapomnijo. Počakajo, da škatlica zaokroži med vsemi učenci.
- Učencem razdelimo delovne liste in jih prosimo, da povedo prvo besedo, besedno zvezo/asociacijo, na katero so pomislili ob prebrani besedi ŠKRAT oz. OČI. Učiteljica jih napiše na tablo.
- Spodbudimo učence, da napišejo besedilo in vanj vključijo čim več besed s table (*kriteriji uspešnosti pri pisanju besedila so: vključenost zapisanih besed, izvirnost*).
- Pozovemo učence, da svoja besedila preberejo v paru in drug drugemu povedo, katere od zapisanih besed so vključili v besedilo.

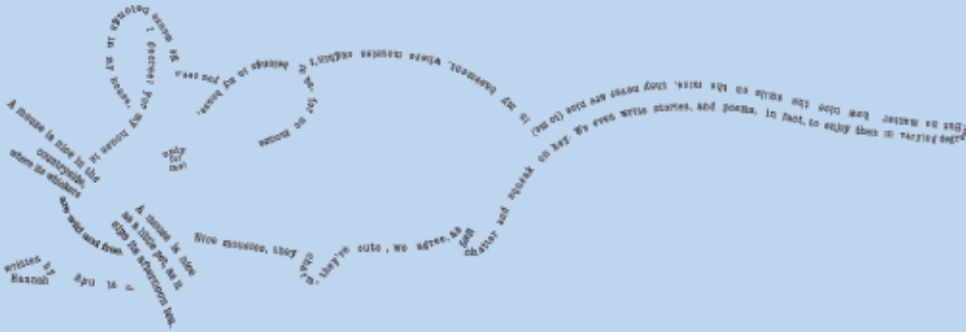
Primer:

PETČUTNA PESEM

	<p>Zdaj pogledjte okoli sebe. Zapišite vse stvari, ki jih vidite, po eno v vsako vrstico. Nadaljujte nekaj minut oz. dokler vam ne zmanjka stvari, ki jih vidite. Poskusite vključiti čim več podrobnosti. Na primer, namesto da bi rekli samo »Moja srajca«, opišite srajco. (Primer: Moja rdeča majica z napisom »Mir.«)</p> <p><i>Vidim:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Prašni senčnik</i>• <i>Blazine iz rdečega semiša na kavču</i>• <i>Na lesenih tleh se je razlil grozdni sok</i>• <i>Bose noge</i>
	<p>Ko končate z zapisovanjem vseh stvari, ki jih vidite, nadaljujte s tem, kar slišite. Preskočite vrstico in napišite na papir: Slišim ...</p> <p>Zapišite vse, kar slišite, po eno v vsako vrstico.</p>
	<p>Nadaljujte na ta način z ostalimi tremi čutili in pazite, da preskočite črto/vrstico za vsakim čutilom</p>
	<p>Ste vedeli, da ste pravkar napisali pesem ? Oglejte si svoj zapis na listu. Vsako čutilo je kot kitica ali skupina verzov.</p>
	<p>Dajte svoji pesmi naslov! Naslovite svojo pesem glede na svojo okolico. Kako bi v tem trenutku naslovili svojo pesem? <i>Npr. Dnevna soba po spanju</i> Napišite naslov na vrh strani.</p>
	<p>Oglejte si svojo pesem in dodajte morebitne velike začetnice in ločila.</p>
	<p>Končali ste! Na glas preberite svojo pesem.</p>

SLIKO-PESEM

KAKO DO KRITERIJEV USPEŠNOSTI ZA SLIKOPESEM?

Po ogledu nekaj primerov pesmi, sliko-pesmi (npr. Anica Černej: Čuden možic, Niko Grafenauer: Dvojčka), učence vprašamo:

- Kaj je bistvenega pri sliko-pesmi?
- Zakaj se imenuje sliko-pesem?

In tako učenci oblikujejo kriterije za SLIKOPESEM (npr. ustrezna izbira barv, poudarjenost in izbira črk, besed, vključenost slike, zanimive ideje).

AKROSTIH

- Izberite besedo za svojo pesem.
- Napišite besedo.
- Zdaj zapišite besedo navpično na svoj list, začeni z vrha navzdol.
- Napišite svojo pesem. Omislite besede, ki se začnejo s črko v vsaki vrstici.
- Poskusite uporabiti besede, ki opisujejo ali se nanašajo na izbrano besedo.

*Živahno
Edinstven
Ljubeč
Iznajdljiv*

ANALIZIRAJ PESEM

- Glasno preberite pesem.
- Zapišite ali na glas delite svoj odgovor na pesem tako, da odgovorite na ta vprašanja:
 - **O kom ali o čem govori pesem?**
 - **Ali je pesem o nečem / nekom resnična ali domišljajska?**
 - **Kakšno je razpoloženje pesmi?**
(Čustva: *smešno, resno, neumno, žalostno, navdušeno ...*)
 - **Ali se pesem rima?**
 - **Se v pesmi kaj ponavlja? Kako se to sliši?**
 - **Kako ste se počutili v pesmi?**
 - **Kaj veste o osebi, ki je napisala to pesem? Kje lahko izveste še več?**
 - **Bi to pesem priporočil prijatelju?**

Dodatni pesniški izziv:

- Napišite svojo različico pesmi, tako da zamenjate nekatere besede ali celoten verz, vendar jo naredite podobno v razpoloženju, ritmu in temi.
- Ste zadovoljni s svojo pesmijo? Delite jo z nekom.

OSEBNA IZKAZNICA PESMI

NASLOV:

Število kitic:

Rime:

Zanimive besede:

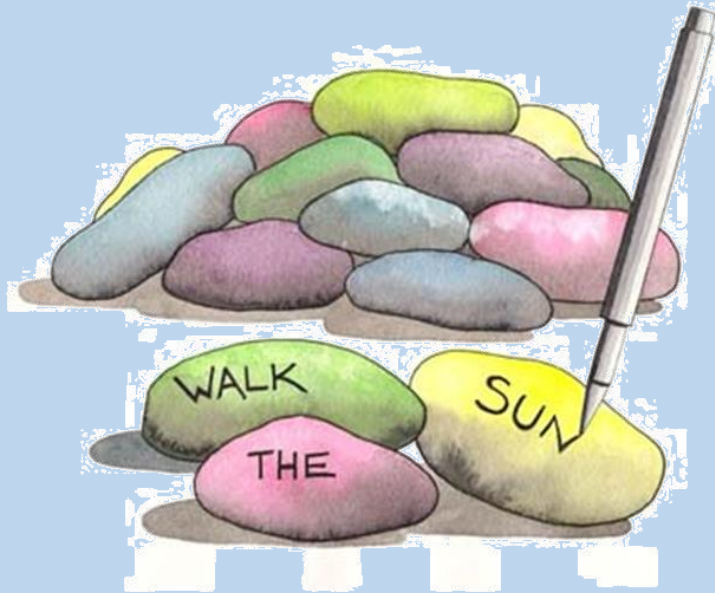
Nove besede:

Besede, ki se ponavljajo:

MOJ PESNIŠKI SEZNAM

- Učenci vzamejo v roke knjigo, pesniško zbirko – berilo, ga prelistajo in izdelajo seznam svojih najljubših « (pesnikov) in zraven zapišejo, o čem pišejo pesniki (pesmi pred tem ponovno preberejo).
- Sezname dopolnjujejo.

PESEM NA KAMNU

POVEJ MI, POVEM TI O KNJIGI

IME BRALCA:

NAJBOLJŠE V KNJIGI

NASLOV KNJIGE:

NAJVEČJE PRESENEČENJE V KNJIGI

AVTOR

SPREMENIL BI

PODOBNO MENI

SPOZNAL SEM / DALO MI JE MISLITI

ZMAGATI POMENI

POVEJ ŠE DRUGAČE

IZ KNJIGE: _____

PREHITETI

KMALU

IN POTEM

IN JIH PREHITEL

IME _____

RAZRED _____

KAJ TO POMENI?

OB BESEDO V OBLAČKU S SVOJIMI BESEDAMI ZAPIŠI, KAJ POMENI. LAHKO TUDI NARIŠEŠ. POZNAŠ ŠE KAKŠNO DRUGAČNO BESEDO ZA TO.

GAJBICA

KOMBINEZON

UNIVERZA

PAZDUHA

KOMENTATOR

KAKO JE GOSPOD

NASLOV: _____

TEMA _____

NAMEN: _____

V ZAČETEK BOM
VKLJUČIL:

V SREDINO
BESEDILA BOM
VKLJUČIL:

ZAKLJUČIL BOM
Z:

IME _____

RAZRED: _____

MOJ BESEDNJAK

IME:

BESEDA

POMENI:

BESEDA

POMENI:

BESEDA

POMENI:

BESEDA

POMENI:

BESEDA

POMENI:

REŠUJEM PROBLEM V ZGODBI

IME

RAZRED

UČITELJ

DATUM

KAKŠEN PROBLEM IMAM?

KATERE INFORMACIJE IZ
BESEDILA IMAM?

KAJ BI LAHKO BILA REŠITEV
PROBLEMA?

REŠITEV:

MOJ NAJLJUBŠI FILM

NASLOV:

Kako se film začne?

S katerimi problemi se ukvarjajo glavne osebe v filmu?

Kako osebe rešijo problem?

Kako se film konča?

Ime:

Razred:

Datum:

Učitelj:

Navodilo za dejavnost: Cilji učnega načrta za slovenščino (2018) določajo, da učenci v 1. VIO (3. razred) izražajo svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje otroškega filma, v 4. razredu pa ob filmu, posnetem po literarni predlogi, govorijo o podobnostih in razlikah med besedilom. Učenci lahko izberejo svoj film, lahko pa jim ponudimo povezave in učenci izberejo enega od njih. Oglede filmov je lahko nadgradnja branja besedila ali obratno. Nekaj povezav do filmov: [Kekčeve ukane](https://www.youtube.com/watch?v=JtjnGOa0Fk) - <https://www.youtube.com/watch?v=JtjnGOa0Fk>, [Junaki petega razreda](https://www.youtube.com/watch?v=3nHCEWYJghE) - <https://www.youtube.com/watch?v=3nHCEWYJghE>, [Košarkar naj bo](https://www.youtube.com/watch?v=kEBx65TgpQk) - <https://www.youtube.com/watch?v=kEBx65TgpQk>; [Bratovščina Sinjega galeba](https://www.youtube.com/watch?v=7IKGJK1x_ac) - https://www.youtube.com/watch?v=7IKGJK1x_ac

NAČRT TVORJENJA BESEDILA

NAČRT Z IZTOČNICAMI

NAČRT ZA PISANJE BESEDILA
V uvodu bom odgovoril na naslednja vprašanja:
V glavnem delu (jedru) bom odgovoril na naslednja vprašanja:
V zaključku bom odgovoril na naslednja vprašanja:

NAČRT OB VPRAŠANJIH

Ljudska KRALJ MATJAŽ

Obnova

Uvod:

- Kakšen kralj je bil kralj Matjaž?

Jedro:

- Kdo ga je izbral za kralja?
- Zakaj so mu drugi kralji zavidali?
- Zakaj se mu je odprla skala in ga zakrila?
- Kdaj ga bo gora dala nazaj?

Zaključek:

- Komu se posreči priti do njega?

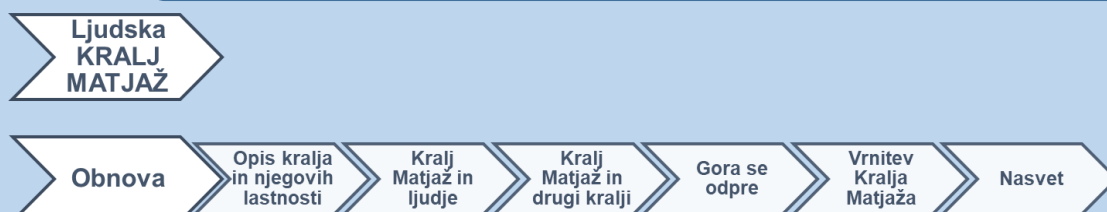
NAČRT OB PODNASLOVIH

Ljudska KRALJ MATJAŽ

Obnova

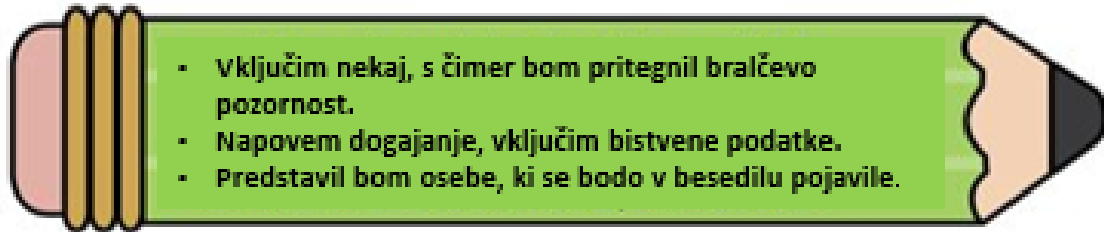
1. Opis kralja in njegovih lastnosti
2. Kralj Matjaž in ljudje
3. Kralj Matjaž in drugi kralji
4. Gora se odpre
5. Vrnitev Kralja Matjaža
6. Nasvet

NAČRT OB GRAFIČNEM ORGANIZATORJU

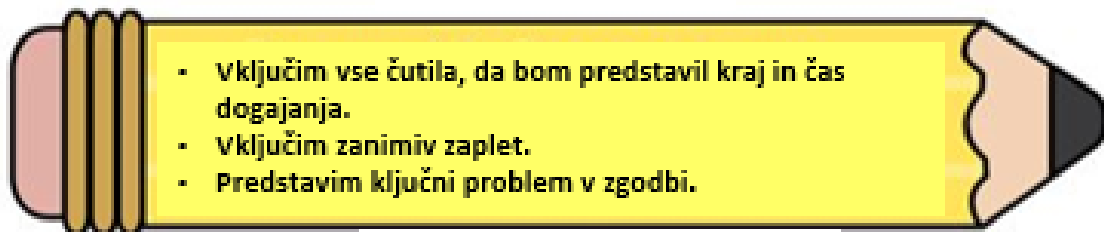

TVORJENJE BESEDILA

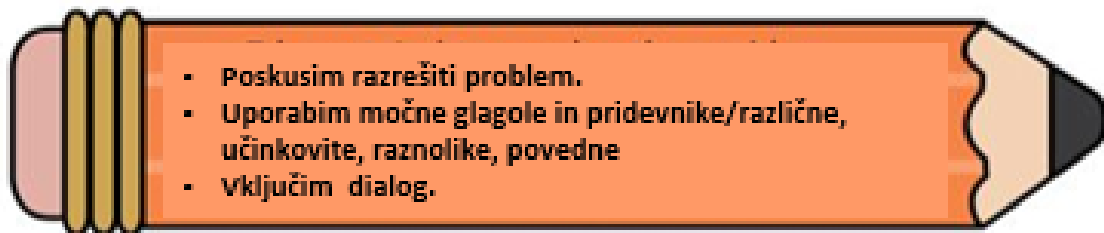
UVOD

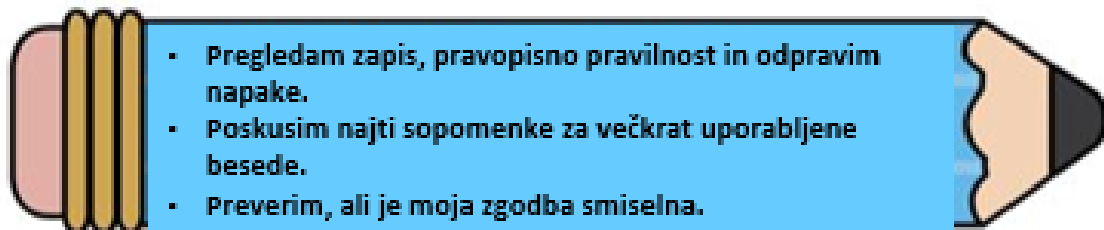
JEDRO

ZAKLJUČEK

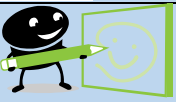

POPRAVLJANJE

„ACTIVITY“

Uvedba: A poznate igro Activity? Kakšna pravila tam veljajo? Učencem razdelimo kartončke z navodili. Na njih imajo zapisane besede/besedne zveze in tri znake:

Pantomima	
Risanje	
Govor	

Sošolcem morajo predstaviti (ali samo z gibom, besedo ali risanjem na tablo) to besedo/besedno zvezo, ki je povezana s knjigo, ki smo jo prebrali. Izberemo poljubno število kartic.

Primer: Svetlana Makarovič: Coprnica Zofka

VREME 	COPRNICA 	ZAPRAŠENA KNJIGA 	ČRNI KREPELI 	METLA
ŠKRATEK 	PROGASTA NOGAVICA 	KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI 	ZAJAHALA JE METLO 	PIHANJE OBLAČKOV
PRIJAZNA TETA 	POSKOČNA METLA 	PREMRAŽENA 	VEŠČA 	ZOFKA

